

ZAŠČITA INTELEKTUALNE LASTNINE NOVIH SORT HMELJA

Doc. dr. Andreja Čerenak, Monika Oset Luskar, dr. Sebastjan Radišek in doc. dr. Iztok Jože Košir,
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Človeške stvaritve in inovacije so edinstvene

... večjo kot imajo korist za dobrobit človeštva, več so vredne, bi lahko nadaljevali misel. V družbi, ko se vedno bolj vrednoti vloške posameznikov, skupin ali financerjev v razvoj nekih idej, prihajamo do spoznanj, da je le-te potrebno tudi primerno zavarovati. S tem si želimo, da bi rezultati skupnega sodelovanja koristili naši konkurenčnosti na trgu.

Primere slabih praks, kot je širjenje sort v druge države, brez skupnega interesa vseh udeležencev, poznamo tudi v hmeljarstvu. Na podlagi jasno izražene odločitve slovenskih hmeljarjev po nujni zaščiti novih slovenskih sort hmelja na sestankih Odbora za tehnologijo in žlahtnjenje (16. 10. 2015, 1. 12. 2015, 10. 2. 2016) kot na Zboru hmeljarjev (dne 2. 2. 2016) je IHPS v imenu slovenskih hmeljarjev pričel s pridobivanjem žlahtniteljske pravice novih sort hmelja in izvedbo zaščite sadilnega materiala, po skupni odločitvi pa tudi z uvedbo blagovnih znamk. Omenjena zaščita preprečuje nekontrolirano pridelavo in razmnoževanje novih slovenskih sort hmelja, v našem primeru izven Slovenije, in jo je možno izvesti samo v kratkem obdobju (1 leto) ob vpisu v sortno listo. Prav tako je potrebno v istem času hkrati nastopiti na več trgih hkrati, v nasprotnem primeru zaščita sort ni več možna oz. je otežena.

Tozadevni postopki, ki poleg strokovnega znanja vključujejo različne pravne postopke, niso poceni. IHPS je najprej predlagal koncept financiranja zaščite novih sort s kombiniranim sistemom, ki je predvidel delno kritje stroškov zaščite iz dodatnega financiranja sadilnega materiala novih sort hmelja ter delno iz prodaje pridelka hmelja, prav tako novih sort hmelja. Zaradi mnenja hmeljarjev, da je primernejša le obremenitev sadilnega materiala novih sort, smo z letošnjim letom na tak način vpeljali pridobivanje tozadevnih sredstev.

Kako daleč smo konec leta 2016?

V letu 2016 imamo na CPVO (Urad EU za zaščito novih sort) v postopku zaščite dve novi sorti, in sicer Styrian Cardinal in Styrian Wolf, po triletnem postopku zaključujemo z zaščito sort Styrian Eureka in Dana. V obliki industrijske lastnine sta v fazi objave oz. formalnega preskusa pred objavo na EUIPO (Urad EU

za intelektualno lastnino) blagovni znamki Styrian Wolf in Styrian Cardinal, obe za območje EU. V nadaljevanju je po skupni odločitvi članov Odbora za tehnologijo in žlahtnjenje ter IHPS oddana in že v fazi formalnega preskusa blagovna znamka Styrian Wolf za območje ZDA (WIPO – Svetovna organizacija za intelektualno lastnino), v postopku pa je tudi rastlinski patent za območje ZDA iste sorte (USPTO – Urad ZDA za patente in znamke).

O nadaljnjih rezultatih postopkov in odločitvah glede zaščite intelektualne lastnine v bodoče bodo potekali skupni dogovori v okviru Odbora za tehnologijo in žlahtnjenje.

Vsekakor pa bomo v naprej na potezi prav vsi – v kolikor se bo kdorkoli od nas srečal na mednarodnem trgu z vzorci hmelja, ki bi bili označeni z imeni naših sort, in hkrati ne bodo izvirali iz Slovenije, je nujno, da se o tem obvesti IHPS; le na tak način bomo lahko skupaj s pristojnimi organi ustrezno ukrepali.

Le tako bodo naši vložki v zaščito sort obrodili sadove. Mogoče zgolj za boljše razumevanje - če z avtomobilom prekoračimo hitrost vožnje in nas ne ujamejo na radar, še ne čutimo posledic!

*Naj slovenske sorte obrodijo sadove
le slovenskim hmeljarjem.
(Foto: D. Vrhovnik)*